

Miraziz A'zamning hayoti va ijodiy faoliyati.

- Miraziz A'zam 1936-yilda Toshkent shahrida tug'ildi. Maktabda o'qib yurgan kezlaridayoq she'riyatga qiziqdi. SHe'riy mashqlarini Quddus Muhammadiy va keyinchalik Qudrat Hikmat boshchilik qilgan adabiy to'garakda sinovdan o'tkazar, ijo-diy izlanish, o'qish va o'rganishni qizg'in davom ettirar edi. Adabiyot va she'riyatga bo'lган chanqoqlik uni ToshDuga yetakladi. Adabiy mashqlari bolalar va o'quvchilar gazetalarida, «Gulxan», «G'uncha» jurnallarida bosila boshladi.

Miraziz A'zam ijodi.

- .«Metallurg»,
- «Aqli bolalar»,
- «Senga nima bo'ldi?»,
- «G'alati tush»,
- «Er aylanadi»,
- «Erga dovruq solamiz»,
- «Haqiqatning so'zlari»,
- «Sabot»,
- «Tuyg'ular»,
- «Bir cho'ntak yong'oq»,
- “Qirq bolaga qirq savol”,
- “Eng yorug' yulduzlar”,
- ”Sevaian”,
- “Tuyg'ular”,
- “Sabot”,
- “Haqiqatning ko'zlari”,
- “Imon”

“Ona tilim”

Ona tilim, turkiy tilim,

- Ardoqligim, o’zbek tilim.

Avaylayman seni doim

- Qoboq ila ko’zdek tilim.

•

- Ona tilim, o’zbek tilim,

Qadim-qadim turkiy tilim.

- Menga berding san’at, bilim

Vatanimdek ko’rkli tilim.

•

• Ey, sevikli o’zbek tilim,

• Turkiy tilim, ona tilim,

• O’zga tilga alishmayman,

• O’z onasin almashar kim?

•

• Turkiy tilim, ko’rkli tilim,

• O’zbek tilim, ko’zdek tilim.

• Ona tilim, dono tilim,

Dunyoda bir dona tilim.

Darsni mustahkamlash uchun savollar

- 1. «Er aylanadi» she'rining qanday tarbiyaviy ahamiyati bor?
- 2. SHoir ertak-doston janrida qanday asarlar yaratdi?
- 3. Miraziz A'zam «Asror» dostonidagi Asror obrazi orqali bolalarning qanday fazilatlarini tasvirlaydi?

Tursunboy Adashboev ijod yo`li

- «Biz sayohatchilar» (1969),
- «Ala-Toluk bolomun» (1971),
- «Arslonbob sharsharasi» (1973),
- «Surnay» (1975), «Nur daryo» (1977),
«Guldasta» (1979),
- «Olatog'-lolatog'» (1982),
- «Oqbura to'lqinlari» (1985)
- «Sovg'a» (1987) to'plamlari bosilib chiqdi.

Ijodkor bilan suhbat

- Ijodkor qator uchrashuvlarda, gazeta va mahallalardagi suhbatlarda berilgan savollarga qaytargan javoblarida she'r yozishning sir-sinoatlarini o'ziga xos yo'nalishda ochib bergenligini kuzatamiz:
 - Nima uchun bolalarga she'r yozasiz?
 - Ezib yomg'ir yog'ganidan keyin, yetilgan yerni, zavq-shavq bilan haydagan qo'shchining mehnatini sira kuzatganimisiz? Kichkintoylarga she'rlar mashq qilar ekanman, ana shu dehqonga o'xshab ter to'kishga harakat qilaman. Demak, har kim qo'lidan kelgan yumushni uddalashi kerak. Qisqasi, bolalarga she'r yozishdan o'zga ish qo'limdan kelmaydi.
 - Sizda she'rning tug'ilishi qanday kechadi?
 -

Ijodkor bilan suhbat

Masalan, oddiy bir tugmani chumolini yo'liga qo'yib, xatti-harakatini kuzatsangiz, taxminan quyidagicha mashq qog'ozda aks etishi mumkin:

- CHarchab, horib
- Yumushdan
- Qaytar edi
- Qumursqa.
-
- Tugmani
- Olib qo'lga,
- Tashladim
- Uni yo'lga.
-
- U yon-bu yon
- Bo'yladi.
- Tog' ekan deb
- O'yladi...
-

Ijodkor bilan suhbat

- — SHe'rlaringizda manzara yaratish mahoratini kimdan o'rgangansiz?
- — Har bir misra ustida ishlash va manzara yaratish san'atini ustozi Qudrat Hikmatdan o'rganganman. Qudrat akaning lampochka haqidagi misralariga e'tibor bering:
- To'lqinjonning nok nusxa
- Lampochkasi bor edi.
- Patronga solish bilan
- Uyning ichi yoridi.
-
- Qattiqqo'l ustozi nazaridan o'tgan, endilikda muallifning eng yaxshi mashqlari qatoridan o'rinni olgan «Nasibaning olmasi» sarlavhali she'ri shu jihatdan ibratlidir:
-
- Nasibaning olmasi
- Tushib ketdi ariqqa.
- Tutqich bermay o'ynaydi
- Xuddi o'xshab baliqqa.
-
- Sodiqjon ko'rib qolib,
- Olmani ushlab berdi,
- Rahmat aytib Nasiba
- Yarmini tishlab berdi...
-

Tursunboy Adashboev-tarjimon

- «Tursunboy Adashboev vaqtli matbuotda, nashriyotda va har ikki respublikaning Yozuvchilar uyushmalarida xizmat qiladi. SHuningdek, jahon bolalar adabiyotining eng yetuk vakillari asarlarini maromiga yetkazib tarjima qilgan. Qirg'iz xalq eposi – «Manas»ning nasriy variantidan tortib S. Eraliev, S. Jusuev, T. Qosimbekov, J. Mavlonov, B. Sarno'g'aev, N. Alimbekov kabi ijodkorlarning o'ttizga yaqin asarlari o'zbek tilida bosilib chiqqan.
- Ikki elning ardoqli shoiri Tursunboy Adashboevning xizmatlari munosib baholangan. Ijodkor «O'zbekistonda xizmat ko'rsatgan o'qituvchi» degan nom va «Do'stlik» ordeni bilan taqdirlangan. SHuningdek, «Qirg'izistonda xizmat ko'rsatgan san'at arbobi» hamda «Manas» ordenining sovrindoridir.
-